

A woman with dark hair, wearing a light green saree with a red floral border and a red sequined blouse, stands on a stone balcony. She is looking off to the side. In the background, the Eiffel Tower rises against a blue sky with white clouds. The top of the image has a teal background with a repeating floral pattern.

АЛКА ДЖОШИ
ПАРФЮМЕРИСТКАТА
ОТ ПАРИЖ

АЛКА ДЖОШИ

**ПАРФЮМЕРИСТКАТА
ОТ ПАРИЖ**

Превод от английски
Надя Златкова

beni
TORIAL

София, 2023

Всички права на български език са запазени.

Възпроизвеждането на цялата книга или на части от нея под каквато и да било форма е забранено без писменото съгласие на издателство Benitorial.

Благодарим Ви, че купувате легално издание на книгата и не нарушавате Закона за авторско право и сродните му права.

Това е художествено произведение. Имената, героите, организациите, местата, събитията и случките са плод на авторовото въображение и нямат връзка с реални такива. Всяка прилика с реални събития, организации или личности, живи или мъртви, е напълно случайна.

THE PERFUMIST OF PARIS

© 2023 by Alka Joshi

Translation copyright © 2023 by Nadya Zlatkova - Rocha.

All rights reserved including the right of reproduction in whole, or in part in any form.

This edition is published by arrangement with Harlequin Books S.A.

This is a work of fiction. Names, characters, places and incidents are either the product of the author's imagination, or are used fictitiously, and any resemblance to actual persons, living or dead, business establishments, events, or locales are entirely coincidental.

ПАРФЮМЕРИСТКАТА ОТ ПАРИЖ

© Надя Златкова, превод от английски, 2023

© Яна Арзиропулос, дизайн на корицата, 2023

© Benitorial, издател, 2023

ISBN 978-619-7639-38-4

*На братята ми Мадхун и Пиюш Джоши,
които ме убедиха да отида по-далече,
отколкото бих могла да мечтая.*

*И на всички, които мислят, че не могат:
вие можете.*

Ароматът е могъщ магьосник, който те пренася на хиляди мили и през всички години, които си изживял.

– Хелън Келър

*Красотата на аромата е в това, че той говори на сърцето ти
и – с малко надежда – и на съзнанието на някой друг.*

– Елизабет Тейлър

Европейците някога търгували злато за карамфил, отгледан в Южна Индия, за да могат да разпръскват подправката по подовете си, тъй като тя поемала миризмата на краката.

Париж

2 септември 1974 г.

Вдигам при първото позвъняване. Знам, че е тя. Винаги ми се обажда на рождения му ден. Не за да ми напомни за деня, в който той се появи на този свят, а за да ми покаже, че не съм единствената, която помни.

– Джиджи? – Говоря тихо. Не искам да събудя Пиер и момичетата.

– *Кейси хо, чхоти бехан?** – казва сестра ми с усмивка в гласа. Прекрасно е да чуя нежния хинди на Лакшми тук, в моя парижки апартамент, на шест хиляди километра от нея. Винаги съм я наричала *джиджи* – по-голяма сестра, – но тя невинаги се е обръщала към мен с *чхоти бехан*. Малик беше този, който ме нарече „малка сестричке“, когато за първи път се срещнахме в Джайпур преди осемнайсет години, а той дори не ни беше кръвен роднина. Тогава Малик беше просто неин чирак. Сестра ми започна да ме нарича *чхоти бехан* по-късно, след като всичко в Джайпур се обърка и ние бяхме принудени да търсим нов дом в Шимла.

* Как си, малка сестричке? – Б. а.

Днес сестра ми ще говори за всичко друго освен за истинската причина за обаждането ѝ. Това е единственият начин, който е успяла да намери, за да се погрижи да стана от леглото на тази дата и да ми попречи да потъвам в тъмнина. Прави го всяка година на втори септември – деня, когато се роди синът ми Нику.

Тя започна традицията през 1957-а – първата година, когато бях разделена от него. Бях само на четиринайсет. Джиджи дойде в пансиона ми с кошница за пикник, след като предварително бе уредила с директорката да ме освободят от часовете. Наскоро се бяхме преместили от Джайпур в Шимла и аз все още свиквах с новия ни дом. Мисля, че Малик беше единственият от нас, който се приспособи лесно към по-ниските температури и разрежения въздух на Хималаите, но в онзи момент той вече беше доста зает в своето училище „Бишъп Котън“ и го виждах по-рядко.

Когато джиджи се появи на вратата и ми направи знак с усмивка, бях в час по история. Излязох от стаята и тя каза: „Денят е толкова хубав, Радха. Да отидем в планината?“. Погледнах към вълнените си блейзър и пола и към твърдите лачени обувки и се зачудих какво ѝ става. Каза ми, че мога да се преоблека с дрехите, които носех за лагера сред природата, организиран от учителката ни по физическо всеки месец. Същата сутрин се бях събудила с тежест в гърдите и исках да кажа „не“, но един поглед към нетърпеливото изражение на лицето ѝ ми даде да разбера, че не мога да ѝ откажа. Беше приготвила любимата ми храна за

пикника. *Макки ки роти** с много гхи. *Палак панийр***, толкова пухкав, че винаги се изкушавах да си взема още. *Зеленчукова корма****. И *чоле* – къррито с нахут с много пресен кориандър.

В онзи ден се изкачихме на хълма Джакху. Казах ù, че мразя математиката, но обичам милата ни възрастна учителка. Споделих ù, че съквартирантката ми Матилд свирка в съня си. Джиджи ми каза, че Магхо Сингх, говорещият папагал на Малик, започнал да учи гуми на панджаби. Тя го водела в Обществената клиника, за да развеселява пациентите, докато чакат доктор Джей да ги прегледа. „Хората от планината го учат да произнася гумите, които те използват, докато пасат овцете си. И сега той изрича същите тези гуми, за да събира пациентите в чакалнята!“ – каза Джиджи и се засмя. Това ме накара да се почувствам по-добре. Винаги съм обичала смеха ù – той е като звънчетата на храм, с които богомолците звънят, за да получат благословия от Бхагван****.

Щом стигнахме до храма на върха, спряхме да се нахраним, докато наблюдавахме маймунките, подскачащи по гърветата. Някои от по-смелите макаци оглеждаха обяда ни – те бяха само на няколко крачки от нас. Започнах да ù разказвам за пиесата на Шекспир, която репетирахме след училище, но спрях рязко, защото си спомних за пиесите, които двамата с Раби репетирахме заедно, преди да правим любов. Когато

* Плосък хляб с царевично брашно. – Б. а.

** Зеленчуково ястие със спанак и индийско сирене. – Б. а.

*** Ястие, приготвяно с месо или зеленчуци, задушени в кисело мляко. – Б. а.

**** От Бог. За всички индийски и френски гуми, използвани в книгата, виж речника в края. – Б. р.

замръзнах, тя разбра, че е време да насочи разговора към по-безопасни теми, и плавно премина към разказ за това колко пъти е победила доктор Джей на табла.

– Оставам Джей да си мисли, че побеждава, докато в един момент осъзнае, че не е така – усмихна се Лакшми.

Харесвах доктор Кумар (за мен и Малик той бе доктор Джей). Това беше лекарят, който се грижеше за мен, когато бях бременна с Нику тук, в Шимла. Аз първа забелязах, че не може да отдели очи от Лакшми, но тя не ми повярва и смяташе, че са просто добри приятели. А ето че сега двамата със сестра ми бяха женени от десет години! Доктор Джей ù се отрази много добре – беше много по-подходящ за нея от бившия ù съпруг. Научи я да язди кон. В началото тя се страхуваше да се намира на такава височина от земята (тайничко си мислех, че се бои да изгуби контрол), но сега не може да си представи живота без любимия си кон Чангра.

Толкова съм потънала в спомени за острия мирис на боровете в Шимла, за прясното сено, което обичаше Чангра, за аромата на лайм от афтършейва на доктор Джей и за дезинфектанта, на който ухаеше престилката му, че изобщо не чувам въпроса на Лакшми. Тя го загава отново. Сестра ми знае как да проявява безкрайно търпение – толкова много пъти ù се налагаше да го прави, когато общуваше с онези дами от висшето общество в Джайпур, чиито тела украсяваше с къна часове наред.

Поглеждам часовника на стената във всекидневната.

– Ами, след един час ще събудя момичетата и ще им приготвя закуска. – Отивам до прозорците на бал-

кона, за да гръпна пердетата. Днес е облачно, но малко по-топло от вчерта. Долу един моторед криволичи между паркираните на улицата коли. Възрастна мъжка с ключове в ръката си и отключва вратата на магазин, който се намира на няколко метра от входа на сградата ни. – С момичетата може да повървим малко, преди да се качим в метрото.

– Няма ли бабачката да ги заведе на училище? – пита Лакшми.

Обръщам се с гръб към прозореца и обяснявам, че се наложи да я освободим доста внезапно, така че загачата да заведе гъщерите ни в Интернационалното училище се пада на мен.

– Какво стана?

Хубаво е, че джиджи не може да види как по страните ми пропъзлява червенина. Смуцавам се да призная, че Шанти, деветгодишната ми гъщеря, е ударила бабачката по ръката, а Ясмин направила това, което би сторила и с някое от собствените си деца в Алжир – зашлевила я. Дори само докато го разказвам, усещам пробождания от вина в стомаха си. Каква майка възпитава деца, които нападат други хора? Не съм ли научила гъщеря си кое е правилно и кое не? Дали стана такава, защото я пренебрегвам и предпочитам удобството на работата пред отглеждането на момиче – нещо, което ме изправя пред предизвикателства, с които не съм сигурна дали мога да се справя? Не намеква ли точно това Пиер? Почти го чувам да изрича: „Така се случва, когато една майка поставя работата пред семейството си“. Слагам ръка на челото си. Ох, защо е уволнил Ясмин, преди да говори с мен? Нямах възможност дори да разбера какво е станало,

а сега съпругът ми очаква да ѝ намеря заместничка. Защо трябва да търся решение на проблем, който не аз съм създала?

Сестра ми пита как върви работата. Това е по-безопасна тема. Неудобството ми се разсейва и се заменя от въодушевление.

– Работя по една формула на Делфин, която според нея ще стане любим аромат следващия сезон. На третия кръг от цикъла съм. Умението ѝ да намали една съставка и да добави капка от друга, за да стане ароматът успешен, е забележително, джуджи.

Мога да говоря за аромати до безкрай. Когато приготвям някоя формула, понякога минават часове, преди да се сетя да спра и да се огледам, да протегна шия или да изляза от лабораторията за чаша вода и да побърбря със Селест, секретарката на Делфин. Именно Селест е тази, която често ми напомня, че е дошло време да взема момичетата от училище. А когато има кой да се грижи за тях, тя небрежно пита какво ще приготвям за вечеря и така ми намеква, че трябва да спра да работя и да се прибера у дома навреме, за да ги нахраня. В дните, когато Пиер готви, аз с удоволствие оставам един час допълнително на работа. В лабораторията е спокойно. И тихо. А ароматите – мед и карамфил, ветивер и жасмин, кедър и смирна, гардения и мускус – са толкова утешаваща компания. Те не искат от мен нищо освен свободата да обгърнат един друг свят с уханието си.

Сестра ми разбира. Веднъж ми бе казала, че когато прокарва потопена в къна тръстика по дланта, бедното или корема на клиентка, за да нарисува турска

смокиня, листо *ботех** или спящо бебе, Всичко друго изчезва – време, отговорности, тревоги.

Наближава рожденият ден на гъщеря ми Аша. Тя ще стане на седем, но знам, че джиджи няма да го спомене. Днес тя ще се въздържи от коментуването на каквито и да било рождени дни, бебета или бременности, защото е наясно, че тези теми ще възпалят болезнените ми спомени. Лакшми знае колко упорито се боря, за да потисна мисълта за съществуването на първородния ми син – бебето, което се наложи да дам за осиновяване. Едва бях завършила осми клас, когато джиджи ми каза защо гърдите ми са болезнени и защо усещам леко гадене. Исках да споделя добрата новина с Рави – че ще имаме бебе! Бях толкова сигурна, че когато разбере, че ще става баща, той ще се ожени за мен. Но преди да успея да му кажа, родителите му го изпратиха в Англия, за да завърши училище там. Оттогава не съм го виждала. Дали знае, че имаме син? Или че името на бебето ни е Никхил?

Толкова много исках да загържа детето си, но джиджи каза, че трябва да завърша училище и че на тринайсет съм прекалено млада, за да ставам майка. Какво облекчение беше, когато Канта и Ману, най-близките приятели на сестра ми, се съгласиха да отгледат бебето като свое и предложиха да остана като негова бабачка, негова *ая*. Те имаха средствата, желанието и празната детска стая, за да го отгледат. Можех да съм с Нику по цял ден, да го люлея, да го приспивам с песен, да целувам малките пръстчета на краката му, да се преструвам, че е напълно мой. Трябваша ми само четири месеца обаче, за да осъзная, че вредата, която

* Листо с формата на манго. – Б. а.

нанасям, е по-голяма от доброто, което правя, и че наранявам Канта и Ману, като искам Нику да обича само мен.

В началото след като се разделих със сина си, мислех за него всеки час, всеки ден. Къдрицата от едната страна на главата му, която отказваше да се подчини. Пъпчето му, което стърчеше нагоре. Как нетърпеливо дебелиите му пръстчета сграбчваха шишето с мляко, което трябваше да му давам. След като беше загубила своето бебе, Канта с радост кърмеше Нику. Това ме караше да изпитвам ревност – и гняв. Защо тя можеше да кърми моето бебе и да се преструва, че е нейно? Знаех, че за него е по-добре да я приеме като своя майка, но в същото време я мразех заради това.

Осъзнах, че докато съм в къщата на Канта, аз ще преча на Нику да обикне жената, която искаше да го отгледа и която бе способна да се грижи за него. Лакшми също го виждаше. Но остави решението на мен. И аз направих единствения избор, който можех. Отидох си от него. И се опитвах с всички сили да се преструвам, че никога не е съществувал. Ако можех да убедя себе си, че часовете, които с Рави Сингх прекарвахме заедно в репетиции на Шекспир – сплитайки телата си едно в друго като Отело и Дездемона, поглъщайки се един друг в изтощение, – са били сън, тогава със сигурност можех да се убедя, че и нашето бебе е било сън.

И това проработи. Във всички дни с изключение на втори септември. От деня, в който напуснах Джайпур, Канта започна да изпраца пликове. Толкова дебели, че знаех какво има вътре, без да ги отварям – снимки на бебето Нику, на едва проходилото дете, на момченцето. Връщах всичките неотворени, спокойна,

че миналото не може да ме докосне, не може да разкъса сърцето ми, не може да ме остави кървяща.

Последния път, когато видях джиджи в Шимла, тя ми показа подобен плик, адресиран до нея. Познах синята хартия и елегантния почерк на Канта – буквите „д“ и „у“ с елегантни извивки. Поклатих глава.

– Когато си готова, можем да погледнем снимките заедно – каза джиджи.

Но аз знаех, че никога няма да го направя.

Днес ще преживея седемнайсетия рожден ден на Нику в мъгла, както винаги. Знам, че утрешният ден ще е по-добър. Утре ще мога да направя това, което не успявам да направя днес. Ще запечатам спомена за първородното ми дете така здраво, сякаш затварям капака на стоманен тифин с обяд, за да съм сигурна, че нито капка *масала дал** няма да се излее.

* Пикантна леща. – Б. а.

Дългоочакваната заключителна част от бестселъровата джайпурска трилогия на Алка Джоши.

Париж, 1974 г.

Трийсет и две годишната Рагха обича с цялото си сърце съпруга си Пиер и двете си прекрасни дъщери. Тайно от всички обаче все още тъгува по момченцето, което е изоставила преди много години, когато самата тя е била дете. Днес тя вече знае какво означава да бъдеш грижовна майка, но все още ѝ е трудно да балансира всеотдайността си към семейството и страстта към богатството на ароматите.

Рагха отдавна е осъзнала гарбата си да намира подходящото ухание за всекиго и знае, че именно тя е билетът ѝ към света на професионалните парфюмеристи. Но с всяка стъпка нагоре в кариерата ѝ недоволството у Пиер расте. И неспособността му да разбере желанието ѝ да работи се превръща в единствената пукнатина в съвършения ѝ живот.

Натоварена с първия си значим проект, Рагха се завръща в Индия и търси помощ от Лакшми и куртизанките от Агра – жени, които използват опияняващата сила на аромата, за да привличат, примамват и съблазняват. Но тъкмо когато е на път да направи пробив, миналото заплашва да преобърне грижливо подредения ѝ свят и да сригне и без това уязвимия ѝ брак.

Цена 26 лв. | 13.30 €

www.benitorial.com

9 786197 639384